

چطور از این کتاب استفاده کنیم؟

هر جای کتاب گام به گام رو که باز کنی با کلی اطلاعات مفید روبه رو می‌شی! برای این که به راحتی از این کتاب استفاده کنی، تمامی چیزهایی که باید بدونی در تصویر زیر اومده.

۱ شماره‌ی درس یا فصل کتاب درسی اینجا س! **۲** اسم کتاب درسی رو نشون می‌ده! **۳** این عدده که این‌جا می‌بینی، بهت می‌گه اولین تمرینی که در این صفحه اومده از کدوم صفحه‌ی کتاب درسیته!

۴ از این‌جا می‌شه دید چه تمرینی از چه صفحه‌ای از کتاب درسی اومده!

۵ کامل‌ترین پاسخ تمرین‌ها، پرسش‌ها، سؤال‌ها و... کتاب درسی این‌جا تقدیم تو باد!

۶ این هم شماره‌ی صفحه‌ی کتاب گام به گام هستش.

۷ این عدده که این‌جا می‌بینی بهت می‌گه آخرین تمرینی که در این صفحه اومده از کدوم صفحه‌ی کتاب درسیته!

۸ تمرین‌های کتاب درسی رو به صورت پررنگ آوردیم تا راحت پیدا بشن کنی.

۷۹	فصل دوم: بهداشت	۲۵
۷۹	درس ۳: خرس کوچولو	۲۶
۸۱	درس ۴: مدرسه‌ی خرگوش‌ها	۳۱
۸۳	فصل سوم: اخلاق فردی و اجتماعی	۳۶
۸۳	درس ۵: چوپان درست‌کار	۳۷
۸۵	درس ۶: کوشا و نوشا	۴۲
۸۸	درس ۷: دوستان ما	۴۷
۹۱	فصل چهارم: راه زندگی	۵۳
۹۱	درس ۸: از همه مهربان‌تر	۵۴
۹۳	درس ۹: زیارت	۵۹
۹۵	فصل پنجم: هنر و ادب	۶۴
۹۵	درس ۱۰: هنرمند	۶۵
۹۸	درس ۱۱: درس آزاد	۷۰
۹۸	درس ۱۲: فردوسی	۷۱
۱۰۰	فصل ششم: ایران من	۷۶
۱۰۰	درس ۱۳: ایران زیبا	۷۷
۱۰۳	درس ۱۴: پرچم	۸۲
۱۰۵	درس ۱۵: نوروز	۸۷
۱۰۷	فصل هفتم: طبیعت	۹۲
۱۰۷	درس ۱۶: پروازِ قطره	۹۳
۱۰۹	درس ۱۷: مثلِ دانشمندان	۹۹

ریاضی

۱۱۲	نگاهی به گذشته	
۱۱۵	فصل اول: عدد و رقم	۱
۱۳۶	فصل دوم: جمع و تفریق اعداد دورقمی	۱۹
۱۶۱	فصل سوم: اشکال هندسی	۳۷
۱۷۹	فصل چهارم: عددهای سهرقمی	۵۵
۱۹۹	فصل پنجم: اندازه‌گیری	۷۳
۲۱۶	فصل ششم: جمع و تفریق اعداد سهرقمی	۹۱
۲۳۹	فصل هفتم: کسر و احتمال	۱۰۹
۲۵۵	فصل هشتم: آمار و نمودار	۱۲۷
۲۷۲	آزمون‌ها	

فارسی

۷	ستایش: بهترین سرآغاز	۲
۸	فصل اول: نهادها	۳
۸	درس ۱: کتاب‌خانه‌ی کلاس ما	۴
۱۲	درس ۲: مسجد محله‌ی ما	۱۰
۱۵	فصل دوم: بهداشت	۱۵
۱۵	درس ۳: خرس کوچولو	۱۶
۱۹	درس ۴: مدرسه‌ی خرگوش‌ها	۲۳
۲۳	فصل سوم: اخلاق فردی و اجتماعی	۳۱
۲۳	درس ۵: چوپان درست‌کار	۳۲
۲۶	درس ۶: کوشا و نوشا	۳۶
۲۹	درس ۷: دوستان ما	۴۲
۳۲	فصل چهارم: راه زندگی	۴۹
۳۲	درس ۸: از همه مهربان‌تر	۵۰
۳۶	درس ۹: زیارت	۵۶
۳۹	فصل پنجم: هنر و ادب	۶۳
۳۹	درس ۱۰: هنرمند	۶۴
۴۳	درس ۱۱: درس آزاد	۷۰
۴۴	درس ۱۲: فردوسی	۷۲
۴۷	فصل ششم: ایران من	۷۸
۴۷	درس ۱۳: ایران زیبا	۷۹
۵۲	درس ۱۴: پرچم	۸۶
۵۶	درس ۱۵: نوروز	۹۲
۵۹	فصل هفتم: طبیعت	۱۰۱
۵۹	درس ۱۶: پروازِ قطره	۱۰۲
۶۲	درس ۱۷: مثلِ دانشمندان	۱۰۷
۶۸	آزمون‌ها	

نگارش

۷۲	یادآوری: تمرین‌های یادآوری	۹
۷۴	فصل اول: نهادها	۱۴
۷۴	درس ۱: کتاب‌خانه‌ی کلاس ما	۱۵
۷۶	درس ۲: مسجد محله‌ی ما	۲۰

آموزش قرآن

۲۷۷	درس اول: الف کوچک / سکون	۲
۲۷۸	درس دوم: تشدید / اتصالات	۱۱
۲۸۰	درس سوم: سوره‌ی حمد / ك	۱۶
۲۸۲	درس چهارم: سوره‌ی ناس / ءة، ة	۲۱
۲۸۳	درس پنجم: سوره‌ی فلق / تنوین‌ها	۲۶
۲۸۶	درس ششم: سوره‌ی توحید / هو، هـی	۳۶
۲۸۸	درس هفتم: سوره‌ی نصر / فتح مکه / ء (همزه)	۴۱
۲۸۹	درس هشتم: سوره‌ی کوثر / کودک خداپرست	۴۸
۲۹۱	درس نهم: سوره‌ی عصر	۵۶
۲۹۲	درس دهم: سوره‌ی فیل / اصحاب فیل...	۶۳
۲۹۳	درس یازدهم: سوره‌ی کافرون	۷۲
۲۹۴	درس دوازدهم: سوره‌ی شرح	۷۸
۲۹۵	درس سیزدهم: سوره‌ی تین / قهرمان بت‌شکن	۸۵
۲۹۵	درس چهاردهم: سوره‌ی قدر / باغی میان آتش	۹۳
۲۹۷	درس آخر: قرآن در تابستان	۱۰۷
۲۹۸	آزمون‌ها	

علوم تجربی

۳۰۱	درس اول: زنگ علوم (گردش در باغ)	۱۲
۳۰۵	درس دوم: هوای سالم، آب سالم	۱۶
۳۱۲	درس سوم: زندگی ما و گردش زمین - ۱	۲۲
۳۱۹	درس چهارم: زندگی ما و گردش زمین - ۲	۳۰
۳۲۴	درس پنجم: پیام رمز را پیدا کن - ۱	۳۸
۳۳۰	درس ششم: پیام رمز را پیدا کن - ۲	۴۶
۳۳۶	درس هفتم: اگر تمام شود ...	۵۴
۳۴۲	درس هشتم: بسازیم و لذت ببریم!	۶۲
۳۴۶	درس نهم: سرگذشت دانه	۶۴
۳۵۱	درس دهم: درون آشیانه‌ها	۷۰

هدیه‌های آسمان

۳۵۷	درس یازدهم: من رشد می‌کنم	۷۶
۳۶۲	درس دوازدهم: برای جشن آماده شویم	۸۲
۳۶۸	درس سیزدهم: بعد از جشن	۹۰
۳۷۴	درس چهاردهم: از گذشته تا آینده (نان)	۹۸
۳۷۸	آزمون‌ها	
۳۸۳	درس اول: هدیه‌های خدا	۱۰
۳۸۴	درس دوم: پرنندگان چه می‌گویند؟	۱۴
۳۸۵	درس سوم: خاطره‌ی ماه	۱۸
۳۸۶	درس چهارم: مهربان‌تر از مادر	۲۲
۳۸۷	درس پنجم: می‌خواهم وضو بگیرم	۲۶
۳۸۸	درس ششم: پیامبران خدا	۳۲
۳۹۰	درس هفتم: مهمان کوچک	۳۶
۳۹۱	درس هشتم: جشن میلاد	۴۰
۳۹۲	درس نهم: اهل بیت پیامبر	۴۴
۳۹۳	درس دهم: خانواده‌ی بخشنده	۴۸
۳۹۴	درس یازدهم: نماز بخوانیم	۵۲
۳۹۵	درس دوازدهم: پدر مهربان	۵۸
۳۹۶	درس سیزدهم: بهترین دوست	۶۲
۳۹۷	درس چهاردهم: دعای باران	۶۶
۳۹۸	درس پانزدهم: بچه‌ها سلام	۷۲
۳۹۹	درس شانزدهم: کیسه‌ی سنجاب کوچولو	۷۶
۴۰۰	درس هفدهم: وقت نماز	۸۰
۴۰۱	درس هجدهم: خاطره‌ی نانوشته	۸۴
۴۰۲	درس نوزدهم: جشن بزرگ	۸۸
۴۰۳	درس بیستم: در کنار سفره	۹۲
۴۰۵	آزمون‌ها	

فارسی

بهترین سرآغاز

ستایش

واژه‌نامه

موفق شوم: پیروز شوم	پروردگار: خداوند
مونس: همدم و یار، هم‌نشین	روان: جان، روح
نامه: نوشته، کتاب	سپاس‌گزارم: تشکر می‌کنم، قدردانی می‌کنم.
نشاط: شادی و شادابی	سرآغاز: شروع، مقدمه
یاری: کمک	عزیز: گرمی، دوست‌داشتنی

کلمه‌های دارای بخش مشترک

نامدار، نامه، نام‌آور یادگاری، یادآوری، یادبود

مخالف

سرآغاز ≠ پایان، سرانجام	بهترین ≠ بدترین	شروع ≠ پایان
شادی ≠ غم	بزرگ ≠ کوچک	خوب ≠ بد

کلمات مهم املائی

سرآغاز - مونس - نام تو - شروع - نشاط - آمده‌ام - نامه - یاد تو - سپاس‌گزارم - عزیز - می‌خواهم - موفق - مونسِ روانم - جز - خانواده‌ام - فرزندِ خوب

صفحه‌ی ۲ کتاب درسی

معنی بیت‌ها

ای نام تو بهترین سرآغاز بی نام تو، نامه کی کنم باز

معنی: ای خدا! ای کسی که اسم تو برای هر کار بهترین شروع است. من بدون اسم تو هیچ نوشته و کتابی را شروع نمی‌کنم و کاری را انجام نمی‌دهم.

ای یارِ تو مونسِ روانم جز نام تو، نیست بر زبانم

معنی: ای کسی که یاد تو همدم روح و جان من است [یعنی یاد تو همیشه با من است و من همیشه به یاد تو هستم]. به جز اسم تو، اسم دیگری بر زبانم نمی‌آید و نام دیگری نمی‌گویم [همیشه نام تو بر زبانم است].

نهادها

فصل اول

درس ۱ کتابخانه‌ی کلاس ما

واژه‌نامه

آموزگار: معلم	مفید: سودمند	(یار پنددان ← کتاب)	غافل: بی‌خبر، ناآگاه
پاسخ: جواب	نظم: ترتیب، انضباط	خوش بیان: خوش صحبت،	مباش: نباش
پرسش: سؤال	وارد: داخل	خوش سخن	یار: دوست
پیشنهاد: نظر	ویژه: مخصوص	زیان: ضرر (بی‌زیان:	
رایانه: کامپیوتر	بخوان و حفظ کن	بی‌ضرر)	
گروه: دسته	پند: نصیحت، اندرز	سود: فایده (باسود:	
مشورت: هم‌فکری	پنددان: دانا	مفید، سودمند)	

مخالف

روز ≠ شب	مفید ≠ بی‌فایده، مضر	بخوان و حفظ کن
آرام ≠ سریع، تند	بهتر ≠ بدتر	مهربان ≠ نامهربان
بانظم ≠ بی‌نظم	مناسب ≠ نامناسب	هنرمند ≠ بی‌هنر
سلام ≠ خداحافظ	آخر ≠ اول	فراوان ≠ اندک
پاسخ ≠ پرسش	خوب ≠ بد	غافل ≠ آگاه
بلند ≠ آهسته (برای صدا)	دوست ≠ دشمن	زیان ≠ سود، فایده
دانا ≠ نادان	درستی ≠ نادرستی	

کلمه‌های دارای بخش مشترک

روزگار - روزانه - روزی	دانش‌آموز - دانشجو - دانشگاه - دانشمند
آموزگار - آموزش - دانش‌آموز	می‌خواهم - خواهان - خواهش
کتابخانه - کتاب‌فروشی - کتابخوانی	می‌توانیم - توانا - توانمند
دوستی - دوستدار - دوست‌داشتنی	هم‌فکری - همکاری - همدردی
گفت‌وگو - گفتار - گفتن	بخوانیم - خوانا - خواندنی

کلمات مهم املائی

بانظم - احوال‌پرسی - قرار بگیرند - خواست - گروه‌ها - پاسخ - پرسش - گفت‌وگو - قرار - بچه‌ها - آموزگار - می‌خواهم - پیشنهاد خود - نماینده‌ی گروه - مجله - مناسب - تشکر - ویژه - هم‌فکری - مشورت - اشاره - بگویند - آخر کتاب - مهربان - خوش‌بین - سخن - پنددان - هنرمند - بی‌زیان - غافل

صفحه‌ی ۶ کتاب درسی

نگاه کن و بگو

۲- امیر در کتاب‌فروشی کتاب مناسبی انتخاب کرد و پدرش آن را برایش خرید.

۱- در روزی از روزها امیر همراه خانواده‌اش به یک کتاب‌فروشی رفت.

۴- امیر بعد از خواندن کتاب، آن را به کتابخانه‌ی کلاس هدیه کرد تا دیگران هم آن را بخوانند.

۳- او روز بعد از معلم اجازه گرفت و کتاب خود را در کلاس برای هم‌کلاسی‌هایش خواند.

صفحه‌ی ۶ کتاب درسی

درست، نادرست

- ۱- بچه‌ها در گروه گفت‌وگو کردند و پیشنهاد خود را روی تخته‌ی کلاس نوشتند. ← نادرست
- ۲- بهتر است کتاب‌ها و مجله‌های ویژه‌ی خودمان را بخوانیم. ← درست
- ۳- همه‌ی نوشته‌های موجود در رایانه برای ما مفید است. ← نادرست
- ۴- کتاب خوب را با مشورت بزرگ‌ترها انتخاب می‌کنیم. ← درست

صفحه‌ی ۷ کتاب درسی

واژه‌سازی

در زبان فارسی، راه‌های زیادی برای ساختن کلمه‌های جدید وجود دارد، یکی از این راه‌ها اضافه کردن واژه‌ی «هم» در ابتدای برخی کلمه‌ها است. به مثال‌های زیر توجه کن:

هم + معنی	←	هم‌معنی
هم + خانه	←	هم‌خانه

این کلمه‌های جدید، معنی «در چیزی اشتراک داشتن» یا «مشترک بودن در یک ویژگی» یا خصوصیت را دارند؛ یعنی دو یا چند نفر (دو یا چند چیز) یک ویژگی و خصوصیت مشترک دارند.

مثال

- هم + گروه ← هم‌گروه: دو یا چند نفر که در یک گروه قرار دارند.
- هم + کار ← هم‌کار: دو یا چند نفر که در یک محل کار می‌کنند یا کار مشترک دارند.
- هم + سفر ← هم‌سفر: دو یا چند نفر که با هم به یک سفر می‌روند و مقصد مشترک دارند.

نکته

«هم» در بعضی کلمه‌ها، جزء اصلی کلمه است و قابل حذف نیست؛ **مثال** همان، همین، همیشه و ...

حالا تو بگو

- هم‌بازی ← هم + بازی
- هم‌وطن ← هم + وطن

صفحه‌ی ۷ کتاب درسی

بیاموز و بگو

به جدول زیر دقت کن:

کلبه - موزه - خانه - پارچه	۱- نشانه‌ی «ه» در انتهای برخی کلمه‌ها صدای «ا» می‌دهد.
سیاه - راه - کلاه - گروه	۲- نشانه‌ی «ه» در انتهای برخی کلمه‌ها صدای «ه» می‌دهد.

به واژگان گروه اول که «ه» در انتهای آن‌ها صدای «ا» می‌دهد، می‌توانیم «ای» اضافه کنیم، اما به واژگان گروه دوم نمی‌توانیم «ای» اضافه کنیم.

مثال

- کلبه + ای ← کلبه‌ای
- موزه + ای ← موزه‌ای
- سیاه + ای ← سیاه
- گروه + ای ← گروه

حالا تو بگو

- دیروز، مجله‌ای خریدم.
- خاطره‌ای برای دوستان خود تعریف کردم.
- بهتر است برای پاسخ‌دادن به هر پرسشی، لحظه‌ای فکر کنیم.

بخوان و حفظ کن: یار مهربان

صفحه‌ی ۹ کتاب درسی

معنی بیت‌ها

من یارِ مهربانم دانا و خوش‌بیانم

معنی: [کتاب می‌گوید] من دوست مهربانِ شما هستم. دانا هستم و خوب صحبت می‌کنم (خوش صحبت هستم).

گویم سخن فراوان با آن که بی‌زبانم

معنی: با آن که زبان ندارم، اما سخن‌های زیادی می‌گویم.

پندت دهم فراوان من یارِ پنددانم

معنی: من به تو پند و نصیحت‌های بسیار می‌دهم، زیرا من دوستی هستم که پندهای زیادی می‌داند.

من دوستی هنرمند با سود و بی‌زیانم

معنی: من یک دوست هنرمند هستم که فایده دارم و زیان ندارم.

از من مباش غافل من یارِ مهربانم

معنی: از من بی‌خبر و غافل نباش (یعنی «به من توجه کن و مرا بخوان») من دوست مهربان [برای شما] هستم. «عباس یمینی شریف»

تاریخ ادبیات

عباس یمینی شریف از نخستین شاعران و نویسندگان کودک ایران است. او در سال ۱۲۹۸ در تهران متولد شد. شعرهای «با الفبا»، «باغ دوستی» و «یار مهربان» از معروف‌ترین اشعار اوست.

ارزشیابی

- ۱ با توجه به متن درس، درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کن. درست نادرست
- (الف) در یکی از روزهای ماه فروردین، دانش‌آموزان آرام وارد کلاس شدند.
- (ب) کتاب خوب، مانند دوست خوب است.
- ۲ کدام کلمه درست معنا شده است؟
- (۱) وارد = خارج (۲) پیشنهاد = فکر (۳) مفید = سودمند (۴) آموزگار = شاگرد
- ۳ کدام کلمه می‌تواند با «هم» بیاید؟ بنویس و معنا کن.

۴ کلمه‌ی مناسب را از داخل کمانک انتخاب کن و در جای خالی بنویس.

(الف) مادرم گفت: «من برای شما، شام پخته‌ام.» (خوشمزه‌ای - خوشمزه‌ی)

(ب) بهنام فکر می‌کرد تلاش کردن دیگر ندارد. (فایده‌ی - فایده‌ای)

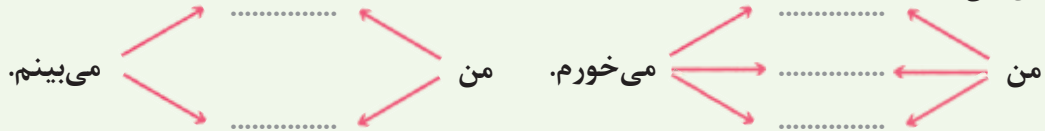
۵ الف) شعر زیر را کامل کن.

من دوستی هنرمند

.....
من یار مهربانم

ب) در شعر بالا منظور از یار مهربان، است.

۶ کامل کن.

۷ با مرتب کردن کلمه‌های به هم ریخته، جمله بساز.

الف) آخر - فارسی - نوشته - در - کتاب - نام - مناسبی - کتاب‌های - شده است.

ب) به من - فرزندی - پروردگارا - تا - خوب - برای - کمک کن - باشم - خانواده‌ام

۸ هر کلمه را به دایره‌ی مناسب خود وصل کن و کامل‌شده‌ی آن را در جای خالی بنویس.

	○ گذشته
	○ کوه
	○ لانه
	○ موزه
	○ راه

پاسخ ارزشیابی

۱ الف) نادرست ب) درست ۲ گزینه‌ی «۳» ۳ هم‌سن ← افرادی که هم‌سن‌وسال هستند. / هم‌بازی ←

افرادی که مشغول انجام یک بازی هستند. ۴ الف) خوشمزه‌ای ب) فایده‌ای

۵ الف) من دوستی هنرمند	با سود و بی‌زیانم
از من مباش غافل	من یار مهربانم

ب) کتاب

۶

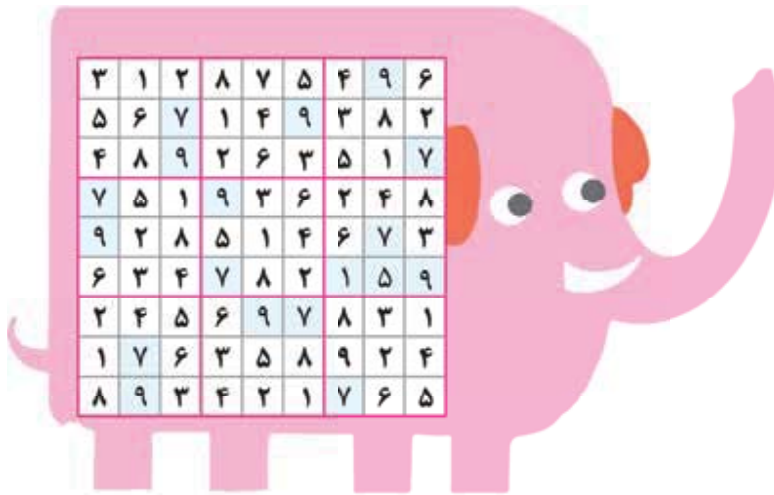
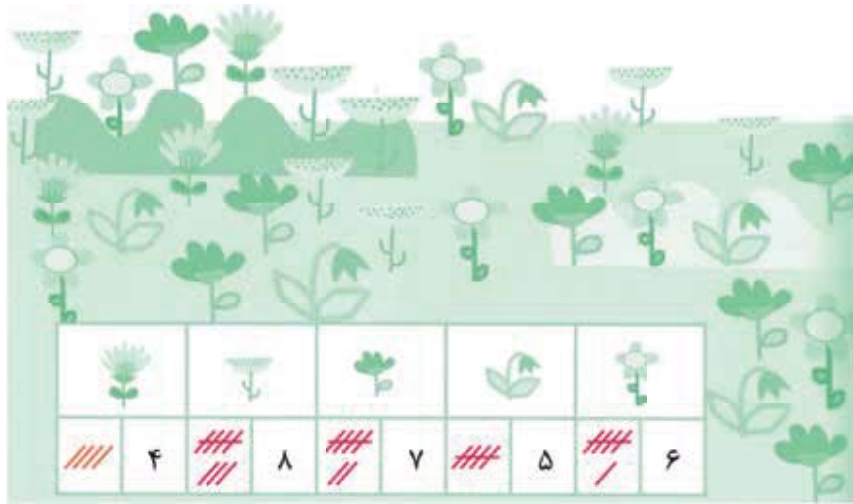

۷ الف) در آخر کتاب فارسی نام کتاب‌های مناسبی نوشته شده است. ب) پروردگارا به من کمک کن تا فرزندی خوب برای خانواده‌ام باشم.

۸

گذشته‌ای	○ گذشته
کوهی ۵	○ کوه
لانه‌ای ۶	○ لانه
موزه‌ای	○ موزه
راهی	○ راه

این فعالیت را دونفره انجام دهید. یک نفر نام شکل‌ها را بگوید و نفر دوم چوب‌خط بکشد. در پایان با شمارش چوب‌خط‌ها، تعداد هر شکل را بنویسید. تعداد هر کدام از شکل‌ها را با شمارش به دست می‌آوریم.

جدول شگفت‌انگیز مقابل را کامل کنید.
اعداد یک‌رقمی را طوری در خانه‌های خالی قرار می‌دهیم تا در هر سطر و در هر ستون، فقط یکی از عددهای ۱ تا ۹ را داشته باشیم.

فصل ۱
ریاضی دوم
۳ کتاب درسی

۱- هر شکل چه ساعتی را نشان می‌دهد؟

.....۵

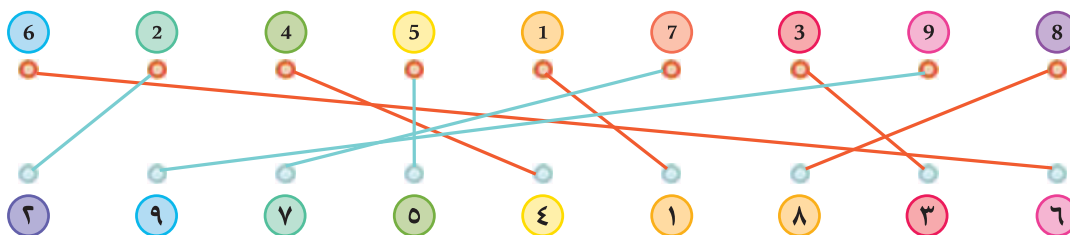

.....۹

.....۷

۲- با خط‌کش عددهای مثل هم را به هم وصل کنید.

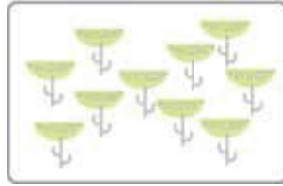
۳- در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

۷ - ۸ - ۹ - ۱۰

۱ - ۲ - ۳ - ۴ - ۵ - ۶

صفحه ۴ کتاب درسی

حدس بزن

حدس بزنید در کدام شکل تعداد گل‌ها بیشتر است؟ می‌توانیم حدس بزنیم در شکل سمت راست تعداد گل‌ها بیشتر است.

۱۰ < ۷

با توجه به شکل بالا عبارت مقابل را کامل کنید و از دو طرف بخوانید.

عبارت داده‌شده را به دو صورت می‌توان خواند:

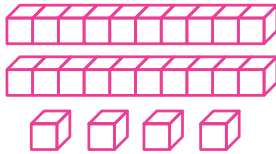
از سمت راست: ۱۰ از ۷ بزرگ‌تر است. از سمت چپ: ۷ از ۱۰ کوچک‌تر است.

درس‌نامه

دسته‌های ده‌تایی و یکی

قراردادن و خواندن عددها در جدول ارزش مکانی

مثال به چینه‌ها نگاه کنید و تعداد چینه‌ها را در جدول بنویسید و بخوانید.

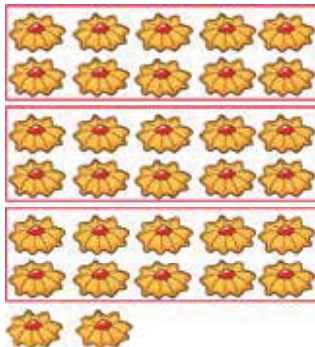
ده‌تایی	یکی
۲	۴

پاسخ تعداد چینه‌ها: ۲۴

در شکل بالا چینه‌ها ۲ دسته‌ی ده‌تایی و ۴ یکی هستند. قراردادن این دسته‌ها در جدول ارزش مکانی کمک می‌کند تعداد چینه‌ها را راحت‌تر بخوانیم.

ساخت دسته‌های ده‌تایی و یکی روی شکل

برای شمارش اشیاء، ساختن دسته‌های ده‌تایی و یکی به ما کمک می‌کند که راحت‌تر شمارش را انجام دهیم.

مثال تعداد شیرینی‌های شکل مقابل را بشمارید. برای این کار

دسته‌های ده‌تایی جدا کنید.

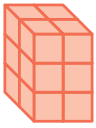
ده‌تایی	یکی
۳	۲

تعداد شیرینی‌ها: ۳۲ تا است.

نوشتن اعداد تا ۹۹ به حروف و عدد

اعداد ده‌تایی را در جدول زیر نوشته‌ایم: ۱ دسته‌ی ده‌تایی یعنی عدد ده (۱۰)، ۲ دسته‌ی ده‌تایی یعنی عدد بیست (۲۰) و ...

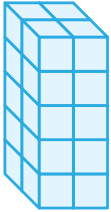
۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰
ده	بیست	سی	چهل	پنجاه	شصت	هفتاد	هشتاد	نود

ساختمان ۳ طبقه با چند چینه ساخته می‌شود؟ ۱۲ چینه

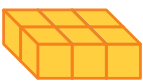

ساختمان ۴ طبقه با چند چینه ساخته می‌شود؟ ۱۶ چینه

ساختمان ۵ طبقه با چند چینه ساخته می‌شود؟ ۲۰ چینه

حالا الگوی عددی زیر را کامل کنید. الگوی داده شده ۴ تا ۴ تا افزایش می‌یابد. ۴, ۸, ۱۲, ۱۶, ۲۰

۲- حالا هر طبقه ساختمان را با ۶ چینه درست کنید. ساختمان سازی را تا طبقه

پنجم ادامه دهید و به کمک آن الگوی عددی را کامل کنید.

۶, ۱۲, ۱۸, ۲۴, ۳۰

با توجه به تعداد چینه‌ها، الگوی مقابل ۶ تا ۶ تا افزایش می‌یابد.

۷, ۱۴, ۲۱, ۲۸, ۳۵

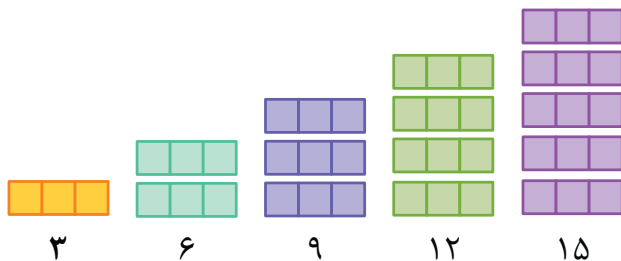
۳- شمارش چندتا چندتای زیر را کامل کنید.

الگوی مقابل ۷ تا ۷ تا افزایش می‌یابد.

همین فعالیت را می‌توانید با رسم شکل یا چوب‌خط انجام دهید. برای مثال شما می‌توانید ۴ مربع برای طبقه اول بکشید. برای پیدا کردن عدد دوم ۴ تا مربع دیگر کنار آن بکشید و سپس همه‌ی مربع‌ها را بشمارید تا عدد دوم الگو پیدا شود. به همین ترتیب کار را ادامه دهید.

صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی

کاردر کلاس

۱- شمارش چندتا چندتای زیر را با رسم شکل کامل کنید.

الگوی داده شده ۳ تا ۳ تا افزایش می‌یابد.

۳, ۶, ۹, ۱۲, ۱۵

۲- دو عدد بعدی شمارش چندتا چندتا را با رسم چوب‌خط پیدا کنید.

الگوی داده شده ۸ تا ۸ تا افزایش می‌یابد.

۸, ۱۶, ۲۴, ۳۲

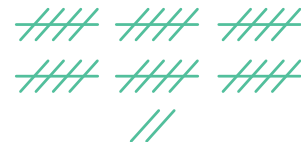
۸

۱۶

۲۴

۳۲

۳- با کمک محور رو به عقب بشمارید و شمارش چندتا چندتا را کامل کنید.

در الگوی داده شده ۳ تا ۳ تا رو به عقب برمی‌گردیم.

۰, ۳, ۶, ۹, ۱۲

-۳ -۳ -۳ -۳

الف) جاهای خالی را با عددهای مناسب کامل کنید.

۱) , , , ۲۴ , ۳۰

۲) , , , ۳۲ , ۴۰

درست نادرست

ب) درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.
 ۳) در ساعت روبه‌رو ساعت به ۵ مانده است.

۴) با رقم‌های صفر و ۶ چهار عدد دورقمی می‌توان ساخت.

۵) عدد بعدی در الگوی روبه‌رو ۲۴ است. ۶ , ۱۲ , ۱۸ , ...

۶) با توجه به الگو، در جای خالی، قرار می‌گیرد.

پ) گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید.

$20 + 8 + 5 + 10 + 5 + 30 + 5 + 5 =$

۷) حاصل عبارت روبه‌رو کدام گزینه است؟

۸۰ (۴)

۷۰ (۳)

۸۸ (۲)

۷۸ (۱)

۸) کدام عدد در دهگان یک عدد دورقمی نمی‌تواند قرار بگیرد؟

۱ (۴)

صفر (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

ت) به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

۹) تعداد ستاره‌ها را بشمارید و چوب‌خط آن را بکشید.

۱۰) عددهای دورقمی زیر را به عدد و حروف بنویسید.

الف) رقم یکان ۳ و رقم دهگان ۵:

ب) رقم یکان صفر و رقم دهگان ۸:

۱۱) با کارت‌های روبه‌رو عددهای دورقمی بسازید.

۱۲) با توجه به عددی که هر شکل نشان می‌دهد، جدول ارزش مکانی برای هر عدد رسم کنید و تعداد

هر دو شکل را مقایسه کنید.

۱۳) دو سطر از یک جدول شگفت‌انگیز به ما داده شده است. جاهای خالی این جدول را پر کنید.

۲	۸		۴		۱	۶	۹	۳
۳	۶	۵		۷		۹	۸	۲

۱۴) زهرا ۱۴ شیرینی درست کرده است. اگر ۸ تا از آن‌ها را بین همسایه‌هایشان پخش کند، چند شیرینی

برایش باقی می‌ماند؟ (مسئله را با رسم محور حل کنید.)

۱۵) برای شمارش ستاره‌های زیر دسته‌هایی یکسان جدا کنید، سپس به

سوالات پاسخ دهید.

الف) برای دسته‌بندی از شمارش چندتا چندتا استفاده کردید؟

ب) الگوی مربوط به این شمارش چندتا چندتا را بنویسید.

پ) تعداد ستاره‌ها چندتا است؟

پاسخ ارزشیابی

$$\begin{array}{cccc} -6 & -6 & -6 & -6 \\ \leftarrow & \leftarrow & \leftarrow & \leftarrow \\ 6, & 12, & 18, & 24, & 30 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc} -8 & -8 & -8 & -8 \\ \leftarrow & \leftarrow & \leftarrow & \leftarrow \\ 8, & 16, & 24, & 32, & 40 \end{array}$$

۱

۲

۳) نادرست. ساعت از ۵ گذشته است یا ساعت به ۶ مانده است.

۴) نادرست. با رقم‌های صفر و ۶ فقط دو عدد دورقمی می‌توان ساخت. ۶۰ و ۶۶

۵) درست

۶) نادرست

۷) گزینه «۲»

$$20 + 8 + 5 + 10 + 5 + 30 + 5 + 5 =$$

$$20 + 10 + 30 + 8 + 5 + 5 + 5 + 5 = 60 + 20 + 8 = 80 + 8 = 88$$

۸) گزینه «۳»

۱۰) الف) ۵۳، پنجاه و سه

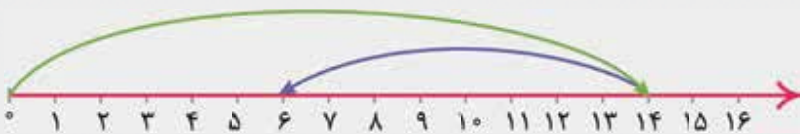
ب) ۸۰، هشتاد

۷۶، ۷۴، ۶۷، ۶۴، ۴۷، ۴۶

دهگان	یکان	دهگان	یکان
۲	۲	۱	۸

$$\rightarrow 22 > 18$$

۲	۸	۷	۴	۵	۱	۶	۹	۳
۳	۶	۵	۱	۷	۴	۹	۸	۲

$$14 - 8 = 6$$

۶ شیرینی برای زهرا باقی می‌ماند.

برای این سؤال می‌توان دسته‌بندی‌های ۲ تا ۲ تا، ۳ تا ۳ تا، ۴ تا ۴ تا و ۵ تا ۵ تا انجام داد.

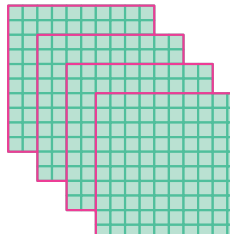

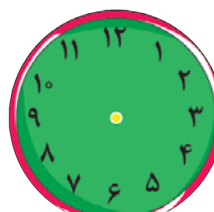
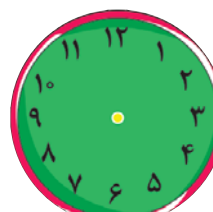
ما با ۴ تا ۴ تا سؤال را حل کردیم.

پ) ۱۳ تا

$$\begin{array}{ccc} 4, & 8, & 12 \\ +4 & +4 & \end{array}$$

الف) ۴ تا ۴ تا

سوالات ارزشیابی نوبت اول

مدت آزمون: ۷۰ دقیقه	درس: ریاضی	ردیف				
<p>(الف)</p> <p>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.</p> <p>۱- یک ربع بعد از ساعت ۷:۱۵، ساعت می شود.</p> <p>۲- با کارت های ۳ و ۷ عددهای و را می توان ساخت.</p> <p>۳- شکل مقابل جمع را نشان می دهد.</p> <p>### ///</p>						
<p>(ب)</p> <p>درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.</p> <p>۴- ۸ ده تایی منهای ۳ ده تایی می شود ۵۰.</p> <p>۵- عدد ۲۵ را به صورت تقریبی ۲۰ می نویسیم.</p> <p>۶- ساعت مقابل ۱۲:۳۵ می باشد. 12:35</p>						
<p>(پ)</p> <p>گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید.</p> <p>۷- حاصل عبارت مقابل کدام است؟</p> <p>۳۲ (۱) ۳۷ (۲) ۴۲ (۳) ۴۰ (۴)</p> <p>۵ + ۲۰ + ۱۰ + ۲ + ۵</p> <p>۸- در جدول زیر کدام عدد در دهگان نمی تواند قرار بگیرد؟</p> <p>۱ (۱) صفر ۲ (۲) ۴ ۳ (۳) ۶ ۴ (۴) هیچ کدام</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">دهگان</td> <td style="padding: 5px;">یکان</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"></td> <td style="padding: 5px;">۵</td> </tr> </table>			دهگان	یکان		۵
دهگان	یکان					
	۵					
<p>(ت)</p> <p>به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>۹- عددی را که هر شکل نشان می دهد، به رقم و حروف بنویسید و در جدول ارزش مکانی بنویسید.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>(الف)</p> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div> <p>رقم: _____</p> <p>حروف: _____</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> <p>(ب)</p> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div> <p>رقم: _____</p> <p>حروف: _____</p>						
<p>۱۰- زمان‌های زیر را روی ساعت نشان دهید.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>یک ربع مانده به ۵</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>نیم ساعت بعد از ۱۱</p> </div> </div>						

هوای سالم، آب سالم

درس دوم

درسنامه

ما و همه‌ی موجودات زنده برای زنده ماندن به **آب سالم** و **هوای سالم** نیاز داریم.

هوای سالم

یکی از نیازهای ما و همه‌ی موجودات زنده، **هوا** است. ما برای نفس کشیدن به هوا نیاز داریم و بدون هوا مدت زیادی زنده نمی‌مانیم. اطراف ما هوا وجود دارد، ولی ما آن را نمی‌بینیم.

- هوا بر اثر دود ماشین‌ها، کارخانه‌ها، سوزاندن زباله‌ها و ... آلوده می‌شود. هوای آلوده، سلامتی انسان، جانوران و گیاهان را به خطر می‌اندازد.

توجه انسان‌ها در آلوده شدن هوا نقش مؤثری دارند.

راه‌های حفظ هوای سالم:

- ۱ استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی مانند مترو، اتوبوس، قطار و ... به جای خودروی شخصی
- ۲ کاشتن درخت و ایجاد فضای سبز
- ۳ انتقال کارخانه‌ها به بیرون از شهر
- ۴ استفاده نکردن از خودروهای خراب و فرسوده

آب سالم

یکی دیگر از نیازهای ما و موجودات زنده‌ی دیگر، **آب** است.

- ← **انسان‌ها:** شست‌وشو، آشامیدن، حمل‌ونقل، تفریح، به دست آوردن غذا و ...
- ← **گیاهان:** رشد و زنده ماندن و محل زندگی
- ← **جانوران:** آشامیدن، شست‌وشو، رفت و آمد و محل زندگی

استفاده‌ی جانداران از آب

توجه آب در کره‌ی زمین زیاد است ولی آب قابل نوشیدن و در دسترس، **کم** است، پس باید در مصرف آن صرفه‌جویی کنیم.

منابع آب در کره‌ی زمین: اقیانوس‌ها، دریاها، رودها، چشمه‌ها، دریاچه‌ها و ...

شکل‌های مختلف آب
بر روی کره‌ی زمین

جامد ← یخ
مایع ← آب
گاز ← بخار آب

آب رودخانه‌ها برای آشامیدن مناسب نیست و باید تصفیه شود. تصفیه‌ی آب در تصفیه‌خانه انجام می‌شود. در تصفیه‌خانه، گل‌ولای موجود در آب را می‌گیرند و به آب مواد میکروب‌کش اضافه می‌کنند تا تمیز و سالم شود، سپس این آب از طریق لوله‌کشی وارد خانه‌ها، مدرسه‌ها و ... می‌شود.

راه‌های صرفه‌جویی آب: ۱ شیر آب را بیهوده باز نگذاریم، ۲ شیرآلات خراب را تعمیر کنیم، ۳ هنگام مسواک‌زدن، ظرف‌شستن و ... آب را یکسره باز نگذاریم.

• انسان‌ها از طریق **زباله‌ها** و **فاضلاب‌ها** آب را آلوده می‌کنند. آب آلوده، سلامتی انسان و سایر جانداران را به خطر می‌اندازد. آلودگی آب رودخانه‌ها، سبب **از بین رفتن جانداران** می‌شود.

راه‌های جلوگیری از آلودگی آب: ۱ جلوگیری از ورود فاضلاب‌ها به آب، ۲ نریختن زباله‌ها در آب.

صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی

سؤال متن

کدام تصویر هوای سالم را نشان می‌دهد؟ تصویر استان گیلان - شهر رشت، هوای سالم را نشان می‌دهد.

استان گیلان - شهر رشت

استان تهران - شهر تهران

نکته هوای آلوده سلامتی انسان‌ها و جانداران دیگر (گیاهان و جانوران) را به خطر می‌اندازد و سبب از بین رفتن و خرابی بناهای تاریخی، مجسمه‌ها، نمای ساختمان‌ها و ... می‌شود.

صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی

گفت‌وگو کنید

با دقت به تصویر هوای آلوده نگاه کنید. چرا هوا آلوده شده است؟ به دلیل استفاده‌ی زیاد از خودروهای شخصی هوا آلوده شده است.

چگونه می‌توانیم هوایی سالم داشته باشیم؟ ۱- از خودروهای شخصی کم‌تر استفاده کنیم و به جای آن‌ها از وسایل نقلیه‌ی عمومی مانند اتوبوس و مترو استفاده کنیم. ۲- کارخانه‌ها به مناطقی دور از شهر منتقل شوند ۳- از خودروهای خراب و فرسوده استفاده نکنیم. درختان بیشتری بکاریم زیرا آن‌ها به پاکیزگی هوا کمک می‌کنند.

صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی

علم و زندگی

هوای آلوده چه اثراتی بر زندگی جانوران و گیاهان دارد؟ هوای آلوده سبب افزایش بیماری‌های تنفسی در انسان‌ها می‌شود. هم‌چنین به جانوران آسیب می‌زند و سبب از بین رفتن و یا مهاجرت آن‌ها از مناطق آلوده می‌شود. هوای آلوده سبب خشک شدن و از بین رفتن گیاهان نیز می‌شود.

بیشتر بدانید

آلوده شدن هوا سبب تغییر شرایط آب‌وهوایی و گرم شدن کره‌ی زمین شده و این تغییر، بر زندگی و سلامت انسان‌ها و جانداران دیگر تأثیر می‌گذارد.

- ۱- در یک بطری شفاف با اسفند یا عود دود ایجاد کنید. آن را وارونه نگه داشته و در آن را ببندید؛ چه می‌بینید؟ دود داخل بطری جمع می‌شود.
- ۲- اگر در بطری را باز کنیم، چه می‌شود؟ دود به آرامی از آن خارج می‌شود.
- ۳- با یک آبپاش روی دود درون بطری آب بپاشید، چه اتفاقی می‌افتد؟ دود با آب مخلوط می‌شود و به ته ظرف می‌رود. آب چه رنگی می‌شود؟ تیره می‌شود.

سؤال متن

به تصویر نگاه کنید. چرا این جانوران از بین رفته‌اند؟ چون محل زندگی آن‌ها با فاضلاب و زباله‌های مختلف آلوده شده است.

ایستگاه فکر

اگر شما به جای ماهی‌ها و پرند‌های رودخانه بودید، از انسان‌ها چه انتظاری داشتید؟ انتظار داشتیم انسان‌ها زباله‌های خود را داخل رودخانه نریزند و از ورود فاضلاب به درون آن جلوگیری کنند تا آب آلوده نشود.

نکته

به طور کلی منابعی که آب‌ها را آلوده می‌کنند به سه دسته‌ی ۱) فاضلاب‌های انسانی، ۲) فاضلاب‌های کشاورزی و ۳) فاضلاب‌های صنعتی تقسیم می‌شوند.

سؤال متن

شما از آب چه استفاده‌هایی می‌کنید؟ ما برای آشامیدن، شست‌وشو، پختن غذا، تفریح و... از آب استفاده می‌کنیم. چه شغل‌هایی به آب بستگی دارد؟ تقریباً در تمام شغل‌ها به نوعی از آب استفاده می‌شود ولی بعضی از شغل‌ها به آب وابسته است، مانند کشاورزی، ماهی‌گیری، کشتیرانی، آتش‌نشانی و ... جانوران و گیاهان از آب چه استفاده‌هایی می‌کنند؟ جانوران از آب برای آشامیدن و شست‌وشوی خودشان استفاده می‌کنند. هم‌چنین گیاهان نیز برای رشد به آب نیاز دارند. برخی از جانوران و گیاهان در آب زندگی می‌کنند.

اشتباه رایج

می‌دانید که بیشتر آب‌های روی کره‌ی زمین، آب شور است و مقدار آب‌های شیرین آن بسیار کم است. توجه داشته باشید که منظور از آب شیرین، آبی نیست که مزه‌ی شیرین دارد! آب شیرین آبی است که مقدار املاح و نمک‌های آن بسیار کم است، منابع آب شیرین بسیار کم هستند.

گفت‌وگو کنید

اگر آب رودخانه‌ای خشک شود، برای جاندارانی که در آن رودخانه و اطراف آن زندگی می‌کنند، چه اتفاقی می‌افتد؟ جانداران درون رودخانه از بین می‌روند و جانداران اطراف رودخانه نیز ممکن است به دلیل نبود آب و غذا بمیرند و یا برای زنده‌ماندن به جایی که آب هست، مهاجرت می‌کنند.

نکته

آب بسیاری از رودخانه‌ها، آلوده و غیربهداشتی است. چون وقتی رود جاری می‌شود، در مسیر خود، مواد موجود در خاک را با خود حمل می‌کند و بعضی از آن‌ها در آب حل می‌شوند. گاهی نیز آب رودها توسط زباله‌ها آلوده می‌شود، پس باید قبل از مصرف تصفیه شود.

به تصویرهای زیر نگاه کنید.

آب پشت سد

آب در تصفیه‌خانه

آب در خانه

هر وقت که به آب نیاز داریم، شیر آب را باز می‌کنیم. آبی که مصرف می‌کنیم از کجا آمده است؟ آب رودخانه‌ها در پشت سدها جمع می‌شود و پس از تصفیه‌شدن در تصفیه‌خانه‌ها، از طریق لوله‌کشی به دست ما می‌رسد.

بیشتر بدانید

سد، مانند دیواری بسیار محکم است که جلوی جریان آب را می‌گیرد و آب در پشت آن جمع می‌شود. از آبی که پشت سد جمع می‌شود برای مصرف خانگی، کشاورزی، تولید برق، پرورش ماهی‌ها و ... استفاده می‌شود.

علم و زندگی

از معلم خود بپرسید در تصفیه‌خانه، چگونه آب رودخانه را به آب قابل آشامیدن تبدیل می‌کنند؟
 ۱- برای تصفیه‌ی آب، ابتدا بر روی رودخانه‌ها سد می‌سازند و آب را پشت سد جمع می‌کنند. ۲- سپس زباله‌های آب را با توری جمع می‌کنند. ۳- بعد با اضافه کردن مواد شیمیایی، بعضی از مواد زائد آب به هم می‌چسبند و ته‌نشین می‌شوند. ۴- سپس آب را از صافی‌هایی عبور می‌دهند تا گل‌ولای آن گرفته و زلال‌تر شود. ۵- در آخر به آب ماده‌ای اضافه می‌کنند تا میکروب‌ها و مواد بیماری‌زای آن از بین بروند.

گفت‌وگو کنید

کدام تصویر مصرف درست آب را نشان می‌دهد؟
 تصویر سمت راست
 هنگام مسواک‌زدن باید از یک لیوان آب استفاده کنیم
 و شیر آب را ببندیم تا آب هدر نرود.

در گروه خود درباره‌ی راه‌های درست مصرف آب گفت‌وگو کنید. سپس این کارها را در خانه و مدرسه انجام دهید. در موقع شست‌وشوی دست‌ها، مسواک‌زدن و حمام کردن شیر آب را یکسره باز نگذاریم. مدت‌زمان حمام کردن را کم کنیم، حیاط را با آب نشوریم و به جای آن از جارو استفاده کنیم، برای شستن ماشین از آب لوله‌کشی استفاده نکنیم یا این‌که فقط از یک سطل آب استفاده کنیم. شیرهای خراب آب که چکه می‌کنند را تعمیر کنیم.

نکته

صرفه‌جویی در مصرف آب در کل جهان و به‌خصوص کشور ما اهمیت بسیار زیادی دارد، زیرا کشور ما در منطقه‌ی خشک و نیمه‌خشک کره‌ی زمین قرار دارد و میزان بارش سالانه در آن بسیار کم است، پس برای این‌که هم خودمان و هم نسل‌های آینده بتوانند از آب استفاده کنند باید همه در مصرف آن صرفه‌جویی کنیم.

ما چگونه می توانیم به حفظ محیط زندگی جانداران کمک کنیم؟

در محیط زندگی آن‌ها زباله نریزیم، به گل‌ها و درختان آسیب نزنیم و به آن‌ها آب بدهیم، با حیوانات مهربان باشیم و زباله‌های تر و خشک را از هم جدا کنیم، با کمک بزرگ‌ترها گیاهان و درختان جدیدی بکاریم.

نکته

به محیط‌هایی که موجودات زنده در آن زندگی می‌کنند محیط زیست گفته می‌شود؛ مانند جنگل، بیابان، بوستان، آکواریوم و ... همه‌ی ما وظیفه داریم که برای حفاظت از محیط زیست تلاش کنیم.

گزارش کنید

۱- در تصویر زیر چه کارهایی برای داشتن محیط سالم انجام شده است؟ ظرف‌های پلاستیکی و روزنامه‌ها از زباله‌های تر مانند باقی‌مانده‌ی سبزی جدا شده‌اند.

۲- پیشنهاد‌های خود را برای داشتن محیط سالم بنویسید و به کلاس گزارش دهید. برای این کار از افراد خانواده کمک بگیرید. ۱- سعی کنیم درخت بکاریم و به گیاهان آب بدهیم.

۲- در طبیعت و محیط اطرافمان زباله نریزیم.

۳- زباله‌های تر و خشک را جدا کنیم.

۴- کاغذهای باطله را با زباله‌های دیگر نریزیم و جدا بگذاریم.

۵- از وسایل نقلیه‌ی عمومی به جای خودروی شخصی استفاده کنیم.

۶- به جای کیسه‌های پلاستیکی از کیسه‌های پارچه‌ای استفاده کنیم.

۷- شیرهای خراب آب را تعمیر کنیم تا چکه نکنند و آب هدر نرود.

نکته

محیط زیست توسط عوامل مختلفی مانند دود ماشین‌ها و کارخانه‌ها، زباله‌های خانگی و صنعتی، افزایش جمعیت و ... آلوده می‌شود. راه‌های مختلفی برای حفظ محیط زیست وجود دارند؛ مانند ۱) کاشتن درختان بیشتر، ۲) استفاده‌ی کم‌تر از پلاستیک، ۳) جایگزین کردن منابع انرژی پاک، ۴) استفاده از حمل‌ونقل عمومی، ۵) بازیافت زباله‌ها، ۶) آموزش به افراد جامعه برای حفظ محیط زیست و ...

ارزشیابی

۱) کدام یک به هوا نیاز دارند؟ گردی آن‌ها را رنگ کن.

۲) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کن.

الف) برای این که آب رودخانه قابل آشامیدن شود باید شود.

ب) در اطراف ما وجود دارد ولی چون بی‌رنگ است ما آن را نمی‌بینیم.

پ) مقدار آب قابل استفاده کم است، پس باید در مصرف آن کنیم.

۳ الف) تفاوت شکل‌های (۱) و (۲) را بنویس.

(۱)

(۲)

ب) چه چیزهایی سبب آلوده شدن هوا می‌شود؟ (۳ مورد بنویس).

۴) درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کن.

الف) هوای روستاها از شهرها آلوده‌تر است.

ب) صرفه‌جویی در مصرف آب به معنای درست مصرف کردن آن است.

پ) برای خاموش کردن آتش به آب تصفیه‌شده نیاز است.

۵) برای انجام کدام یک از کارهای زیر هوا لازم است؟ آن‌ها را با علامت x مشخص کن.

نادرست درست

۶) چرا هوا باید سالم و پاکیزه باشد؟

۷) هر یک از جانداران زیر از آب چه استفاده‌ای می‌کنند؟ برای هر کدام یک مورد بنویس.

پ)

ب)

الف)

۸) کدام کارها به پاکیزگی هوا کمک می‌کنند؟ آن‌ها را با علامت x مشخص کن.

۹) شقایق همراه پدر و مادرش به پارک نزدیک خانه‌شان رفته بود. او تشنه شد

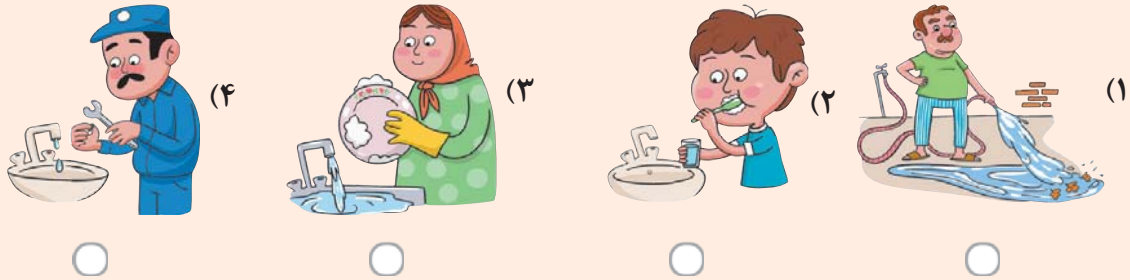
و برای نوشیدن آب به سمت شیر آب داخل پارک رفت. کنار شیر آب تابلوی

مقابل را دید. این تابلو چه چیزی را نشان می‌دهد؟

همه‌ی آب‌ها قابل آشامیدن نیستند؛ مثلاً آب رودخانه‌ها که تصفیه نشده‌اند را نباید خورد.

۱۰ کدام‌یک از کارهای زیر به صرفه‌جویی در مصرف آب و حفاظت آن کمک می‌کند؟ گردی آن‌ها را رنگ کن.

۱۱ مراحل تصفیه‌ی آب را به ترتیب شماره‌گذاری کن.

- گل‌ولای و مواد اضافی آب را به کمک صافی‌هایی از آن جدا می‌کنند.
- آب توسط لوله‌هایی به خانه‌ها، مدرسه‌ها و ... منتقل می‌شود.
- آب رودخانه‌ها پشت سد جمع‌آوری می‌شود.
- به آب موادی اضافه می‌کنند تا تمیز و سالم شود.
- آب پشت سد به تصفیه‌خانه منتقل می‌شود.

۱۲ نوید به همراه خانواده‌اش آخر هفته برای گردش نزدیک رودخانه‌ای رفته بود. با توجه به تصویر، بنویس نوید چه کارهای درست و نادرستی را در این محیط مشاهده کرد.

۱۳ هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به کلمه‌ی مناسب آن در ستون «ب» وصل کن.

ب

الف

☐ رودخانه	☐ آب در آن به آب قابل آشامیدن تبدیل می‌شود.
☐ زیاله	☐ آب آن قابل آشامیدن نیست.
☐ تصفیه‌خانه	☐ باعث آلوده‌شدن آب می‌شود.

۱۴ کلمه‌ی مناسب را انتخاب و جمله‌ها را کامل کن.

الف) آب (رودخانه - لوله‌کشی) برای آشامیدن مناسب است.
ب) آب (دریا - رودخانه) برای آبیاری درختان مناسب است.

۱۵ چگونه می‌توانیم از محیط زندگی خود و جانوران محافظت کنیم؟ (۴ راهکار بنویس.)

۱ ماهی، عقاب و گیاه برای زنده ماندن به هوا نیاز دارند. ۲ الف) تصفیه ب) هوا پ) صرفه جویی ۳ الف) در تصویر (۱) خیابانی با تعداد زیادی ماشین است و هوا آلوده است. در تصویر (۲) تعداد ماشین‌ها کم‌تر است و وسایل نقلیه‌ی عمومی بیشتر وجود دارد و از دوچرخه استفاده شده است که هوا را آلوده نمی‌کند. ب) ۱- دود کارخانه‌ها ۲- آتش‌زدن زباله‌ها ۳- دود ماشین‌ها ۴ الف) نادرست؛ هوای روستاها از شهرها تمیزتر است، زیرا جمعیت و تعداد ماشین کم‌تر از شهر است. ب) درست پ) نادرست؛ برای خاموش کردن آتش به آب تصفیه‌شده نیازی نیست. ۵ خشک‌شدن لباس‌ها و بادکردن لاستیک ۶ انسان‌ها و جانداران دیگر برای زنده ماندن به هوای سالم نیاز دارند. هوای آلوده باعث بیماری انسان‌ها و جانداران دیگر و از بین رفتن آن‌ها می‌شود. ۷ الف) نوشیدن، شست‌وشو و کشاورزی ب) رشد و زنده ماندن پ) به دست آوردن غذا، نوشیدن آب، شست‌وشو ۸ دوچرخه‌سواری کردن - کاشتن درخت ۹ تابلو نشان می‌دهد که این آب قابل آشامیدن نیست. ۱۰ موارد (۲) و (۴) به حفاظت و صرفه‌جویی در مصرف آب کمک می‌کنند. ۱۱ ۱- آب رودخانه‌ها پشت سد جمع‌آوری می‌شود. ۲- آب پشت سد به تصفیه‌خانه منتقل می‌شود. ۳- گل‌ولای و مواد اضافی آب را به کمک صافی‌هایی از آن جدا می‌کنند. ۴- به آب موادی اضافه می‌کنند تا تمیز و سالم شود. ۵- آب توسط لوله‌هایی به خانه‌ها، مدرسه‌ها و ... منتقل می‌شود. ۱۲ کارهای درست ✓: جمع‌آوری زباله‌ها، کاشتن نهال / کارهای نادرست ✗: ریختن زباله در رودخانه، آتش روشن کردن و سوزاندن زباله‌ها، شستن ظرف‌ها در رودخانه ۱۳ آب در آن به آب قابل آشامیدن تبدیل می‌شود. ← تصفیه‌خانه / آب آن قابل آشامیدن نیست. ← رودخانه / باعث آلوده‌شدن آب می‌شود. ← زباله ۱۴ الف) لوله‌کشی ب) رودخانه ۱۵ ۱- زباله‌ها را جمع‌آوری کرده و آن‌ها را به طور مناسبی از بین ببریم. ۲- فاضلاب‌ها و زباله‌ها را به دریاها، دریاچه‌ها و ... وارد نکنیم. ۳- بیشتر درخت بکاریم. ۴- از ظرف‌های یکبارمصرف و پلاستیکی کم‌تر استفاده کنیم.